

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Кримінально-правова охорона та захист прав інтелектуальної власності

(досвід Сполучених Штатів Америки, Сполученого
Королівства Великої Британії, Федеративної Республіки
Німеччини та Швейцарської Конфедерації)

Інформаційна довідка, підготовлена Європейським
інформаційно-дослідницьким центром на запит
народного депутата України

Європейський інформаційно-дослідницький центр створено з метою надання народним депутатам України інформації, яка може бути використана ними у законотворчій діяльності. Діяльність Європейського інформаційно-дослідницького центру здійснюється в рамках програми USAID "Рада: підзвітність, відповідальність, демократичне парламентське представництво", що виконується Фондом "Східна Європа". Більше про центр на сайті <http://euinfocenter.rada.gov.ua/>

Міжнародні стандарти захисту прав інтелектуальної власності

Міжнародне регулювання у сфері інтелектуальної власності здійснюється відповідно до угод, ухвалених **Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (World Intellectual Property Organization)**.¹ Вони встановлюють обов'язкові для всіх країн-учасниць стандарти охорони й захисту прав інтелектуальної власності.

- ✓ Документом, що визначає основні вимоги міжнародної системи охорони інтелектуальної власності, є **Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)**.² Угодою встановлені мінімальні вимоги до правової охорони інтелектуальної власності.³
- ✓ Міжнародний режим охорони об'єктів авторського права і суміжних прав визначається **Бернською конвенцією про охорону літературних і художніх творів 1886 р.** і **Всесвітньою конвенцією про авторське право 1952 р.** та ін.
- ✓ Правове регулювання охорони промислової власності на міжнародному рівні відбувається в межах низки угод: **Паризької конвенції про охорону промислової власності 1883 р.**, **Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків 1891 р.**, **Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків 1925 р.** та ін.⁴

Сполучені Штати Америки

1. Законодавство у сфері захисту прав інтелектуальної власності

- Закон «Про авторське право» (*Copyright Act*)
- Закон «Про авторське право цифрової доби» (*Digital Millennium Copyright Act*)
- Закон «Про патенти» (*Patent Act*)
- Закон «Про використання торговельних марок» (*Trademark Counterfeiting Act*)⁵ та ін.

2. Цивільні справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності

У США передбачається можливість подання **цивільних позовів** у справах про порушення прав інтелектуальної власності, включаючи права на винаходи, об'єкти авторського права, торговельні марки та комерційну таємницю. Такі позови в рамках цивільного судочинства здійснюються в порядку судового провадження.⁶

Судове провадження у цивільній справі ініціюється шляхом подання позову або письмової «скарги», в яких стверджується факт допущеного правопорушення та вказується сторона, що вчинила правопорушення. У більшості цивільних справ до суду звертаються із проханням про відшкодування збитків, видачу наказу про припинення правопорушення та/або про арешт і знищення незаконно вироблених товарів.

У ході провадження в цивільних справах **на власника прав інтелектуальної власності лягає тягар проведення переговорів про врегулювання спору**, або він має добиватися застосування юридичних засобів захисту своїх прав. На сьогодні найефективнішим серед засобів захисту в рамках цивільного судочинства щодо несанкціонованого використання прав

¹ World Intellectual Property Organization — <http://www.wipo.int>

² В.Валле. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності — <https://bit.ly/2HzOTcw>

³ Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В.О., Шевелева Т.М., Василенко І.Е., Дроб'язко В.С. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування — <http://www.nsi.gov.ua/files/1378882678IPR%20Manual%20UKR.pdf>

⁴ В.Валле. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності — <https://bit.ly/2HzOTcw>

⁵ В.Валле. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності — <https://bit.ly/2HzOTcw>

⁶ Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В.О., Шевелева Т.М., Василенко І.Е., Дроб'язко В.С. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування — <http://www.nsi.gov.ua/files/1378882678IPR%20Manual%20UKR.pdf>

інтелектуальної власності є судова заборона на здійснення неправомірних дій разом з арештом і знищенням незаконно вироблених товарів.⁷

3. Кримінальні справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності

Кримінальна справа *порушується федеральним урядом або штатом* для притягнення до кримінальної відповідальності за порушення кримінального законодавства. У разі доведення вини, правопорушник засуджується до позбавлення волі або до виплати штрафу.

Основні відмінності із провадженням у цивільній справі — в елементах провадження та тягарі доказування. У кримінальній справі вимагається наявність *умислу*, тоді як у цивільному процесі він не обов'язковий. Тягар *доказування у кримінальній справі лягає на прокурора*. Суб'єктами кримінальної відповідальності є фізичні та юридичні особи.⁸

4. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Законодавство	Опис правопорушення	Передбачені санкції
Захист авторських і суміжних прав у межах кримінального судочинства		
Кодекс законів США (§ 506а (I) (A) Розділу 17; § 2319(b) Розділу 18)	Умисне порушення авторського права у <i>комерційних цілях</i> .	1) у випадку неправомірного відтворення чи розповсюдження (у тому числі електронним шляхом) протягом 180-денного періоду не менше як десяти примірників твору, роздрібна ціна яких становить понад 2500 \$, карається позбавленням волі на строк до 5 років та (або) штрафом у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500000 \$) 2) якщо правопорушення вчинене повторно , воно карається позбавленням волі на строк до 10 років та (або) штрафом у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500000 \$) ⁹
Кодекс законів США (§ 506а (I) (B) Розділу 17; § 2319(c) Розділу 18)	Умисне порушення авторського права, здійснене <i>без комерційної мети</i> . Неправомірне відтворення або розповсюдження (у тому числі електронним шляхом) протягом 180-денного періоду одного або більше примірників твору, ціна яких становить більше 1000 \$.	1) якщо кількість відтворених або розповсюджених примірників становить більше 10, а їх роздрібна вартість більша 2500 \$, порушення карається позбавленням волі на строк до 3 років та (або) штраф до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500000 \$) 2) якщо правопорушення вчинене повторно , воно карається позбавленням волі на строк до 6 років та (або) штрафом у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500000 \$) 3) відтворення або розповсюдження одного або більше примірників твору роздрібною вартості більше 1000 \$ карається позбавлення волі на строк до 1 року та (або) штраф у розмірі до 100000 \$ (для юридичних осіб – до 200000 \$) ¹⁰
Кодекс законів США (§ 506а (I) (C) Розділу 17; § 2319(d) Розділу 18)	Розповсюдження твору шляхом його оприлюднення через комп'ютерну мережу, якщо порушник знав або мав знати про те, що твір був призначений для	1) якщо порушник діяв у <i>комерційних цілях</i> , передбачається покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 5 років та (або) штраф у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500 000 \$); якщо неправомірне розповсюдження твору шляхом та його оприлюднення через комп'ютерну мережу здійснене повторно , термін ув'язнення може досягати 10 років

⁷ Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В.О., Шевелева Т.М., Василенко І.Е., Дроб'язко В.С. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування — <http://www.nsi.gov.ua/files/1378882678IPR%20Manual%20UKR.pdf>

⁸ Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В.О., Шевелева Т.М., Василенко І.Е., Дроб'язко В.С. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування — <http://www.nsi.gov.ua/files/1378882678IPR%20Manual%20UKR.pdf>

⁹ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

¹⁰ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

	комерційного розповсюдження.	2) якщо порушник <i>не переслідував комерційної мети</i> , передбачається покарання у вигляді позбавлення волі до 3 років та (або) штраф у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500 000 \$); якщо неправомірне розповсюдження твору здійснене повторно , термін ув'язнення може досягати 6 років ¹¹
Кодекс законів США (§ 2319(A) Розділу 18)	Здійснення неправомірного аудіо-або відеозапису музичних вистав та відтворення примірників такого аудіо-або відеозапису, їх розповсюдження та (або) оприлюднення. ¹²	1) позбавлення волі на строк до 3 років та (або) штраф у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500000 \$) 2) за повторне порушення строк ув'язнення може бути збільшений до 10 років ¹³
Кодекс законів США (§ 2319(B) Розділу 18)	Використання аудіовізуальних пристроїв для передачі або створення копій кінофільму під час його показу в кінотеатрі.	1) позбавлення волі на строк до 3 років та (або) штраф у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500000 \$) 2) за повторне порушення строк ув'язнення може бути збільшений до 6 років ¹⁴
Кодекс законів США (§ 2318 Розділу 18)	Позначення твору контрафактними етикетками.	1) позбавлення волі на строк до 5 років та (або) штраф у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – до 500000 \$)
Закон «Про авторське право цифрової доби» (§ 1204)	Дії, спрямовані на обхід технічних засобів захисту авторського права (кодування, зняття блокування тощо). ^{15,16}	1) позбавлення волі на строк до 5 років та (або) штраф у розмірі до 500000 \$ 2) за повторне правопорушення передбачено відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк до 10 років та (або) штраф у розмірі до 1 млн \$ ¹⁷
Захист прав на торговельні марки в межах кримінального судочинства		
Кодекс законів США (§ 2320 Розділу 18)	Умисне нанесення або спроба нанесення торговельної марки/ фірмового найменування на товари.	1) позбавлення волі на строк до 10 років та (або) штраф у розмірі до 2 млн \$ (для юридичних осіб – до 5 млн \$) 2) за повторне порушення строк ув'язнення може бути збільшений до 20 років, штраф – до 5 млн \$ (для юридичних осіб – до 15 млн \$) 3) якщо неправомірне використання торговельної марки або фірмового найменування спричинило шкоду здоров'ю особи , передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 20 років та (або) штраф до 250000 \$ (для юридичних осіб – 500000 \$)
Захист прав на комерційну таємницю в межах кримінального судочинства США		
Кодекс законів США (§ 1831 Розділу 18)	Умисна крадіжка відомостей, що становлять комерційну таємницю, на користь іноземної держави або іноземної організації.	позбавлення волі на строк до 15 років , штраф у розмірі до 5 млн \$ (для юридичних осіб передбачено штраф у розмірі до 10 млн \$ або виплата суми, в три рази більшої за вартість викраденої комерційної таємниці) ¹⁸

¹¹ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

¹² В.Валле. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності — <https://bit.ly/2HzOTcw>

¹³ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

¹⁴ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

¹⁵ В.Валле. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності — <https://bit.ly/2HzOTcw>

¹⁶ Digital Millennium Copyright Act — <https://www.congress.gov/bill/105th-congress/house-bill/2281/text>

¹⁷ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

¹⁸ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

Кодекс законів США (§ 1832 Розділу 18)	Збирання, відтворення і розголошення комерційної таємниці щодо продукту, який перебуває у продажу.	позбавлення волі на строк до 10 років, штраф у розмірі до 250000 \$ (для юридичних осіб – штраф до 5 млн \$ або виплата суми, в три рази більшої за вартість викраденої комерційної таємниці) ¹⁹
--	--	---

Сполучене Королівство Великої Британії

1. Законодавство у сфері захисту прав інтелектуальної власності

- Закон «Про авторське право, промислові зразки і патенти»²⁰
- Закон «Про авторські та суміжні права, товарні знаки»²¹
- Закон «Про цифрову економіку»²²
- Закон «Про патенти»²³
- Закон «Про охорону нових сортів рослин»²⁴
- Закон «Про зареєстровані промислові зразки»²⁵

2. Цивільні справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності

Цивільні справи з питань інтелектуальної власності розглядаються в одному з двох судів: у *Високому суді* і *Суді з питань інтелектуальної власності (Intellectual Property Enterprise Court)*.²⁶

3. Кримінальні справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності

Спеціалізованого кримінального суду з питань інтелектуальної власності немає, тому кримінальні справи в цій сфері розглядаються кримінальними *судами загальної юрисдикції*. На практиці справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності можуть розглядатися відповідно до процедури *приватного обвинувачення*.²⁷

4. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Законодавство	Опис правопорушення	Передбачені санкції
Захист авторських і суміжних прав		
ст.107 ч.1 Закону «Про авторські, промислові зразки і патенти»	Незаконне виготовлення та обіг об'єктів інтелектуальної власності.	при сумарному провадженні (<i>summary offence</i>) передбачається позбавлення волі на строк не більше 6 місяців та/або штраф до £50000; засуджені обвинувальним актом (<i>indictable offence</i>) притягуються до сплати штрафу та/або позбавлення волі до 2 років
ст.107 ч.2 Закону «Про авторські, промислові зразки і патенти»	Створення, використання, поширення пристроїв для виготовлення копій твору.	позбавлення волі на строк не більше 6 місяців та/або штраф
ст.107 ч.3 Закону «Про авторські, промислові зразки і патенти»	Публічне представлення звукозапису, фільму, іншого літературного чи музичного твору.	
ст.198 ч.1 Закону «Про авторські, промислові зразки і патенти»	Виготовлення, продаж та використання звукозаписів без дозволу автора.	при сумарному провадженні (<i>summary offence</i>) передбачається позбавлення волі на строк не більше 6 місяців та/або штраф;

¹⁹ Intellectual Property Rights Violations — <https://copyrightalliance.org/wp-content/uploads/2016/09/RL34109.pdf>

²⁰ Copyright, Designs and Patents Act — <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1988/48/contents>

²¹ Copyright, etc. and Trade Marks (Offences and Enforcement) Act — <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2002/25/contents>

²² Digital Economy Act — http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=228612

²³ The Patents Act 2004 (An Act to amend the Patents Act 1977) — <http://www.wipo.int/wipolex/ru/details.jsp?id=5417>

²⁴ Plant Varieties Act — http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=180608

²⁵ The Registered Designs Act 1949 (as consolidated 1979) — http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=127262

²⁶ Механизмы сбалансированного и эффективного решения споров по вопросам интеллектуальной собственности — <https://bit.ly/2HCZbLq>

²⁷ Intellectual property infringement: civil procedure isn't the only option — <https://bit.ly/2HG5kq4>

		засуджені обвинувальним актом (<i>indictable offence</i>) притягуються до сплати штрафу та/або позбавлення волі на строк до 2 років ²⁸
Захист прав на торговельні знаки		
ст. 92 Закон «Про торговельні знаки»	Несанкціоноване використання зареєстрованого товарного знаку з метою отримання вигоди.	позбавлення волі строком до 10 років та/або штраф ²⁹
Зареєстровані промислові зразки		
35ZA Закон «Про промислові зразки»	Умисне копіювання зареєстрованих зразків з метою створення ідентичного продукту.	позбавлення волі строком до 10 років та/або штраф ³⁰

Федеративна Республіка Німеччина

1. Законодавство у сфері захисту прав інтелектуальної власності

- Закон «Про патенти»³¹
- Закон «Про охорону товарних знаків та інших позначень»³²
- Закон «Про правову охорону промислових зразків»³³
- Закон «Про охорону нових сортів рослин»³⁴
- Закон «Про авторські права» та ін.³⁵

2. Цивільні справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності

Порушення прав інтелектуальної власності, як правило, врегульовується згідно з **цивільним правом**. Цивільні позови у сфері інтелектуальної власності розглядаються лише спеціалізованими судами. Наприклад, у землі Баден-Вюртемберг працює 16 окружних судів (*Landgerichte*), які розглядають цивільні позови як суди першої інстанції. Два із цих судів розглядають справи щодо авторського права та товарних знаків, лише один може розглядати позови щодо патентних прав.³⁶

Варто зазначити, що цивільні суди не є компетентними для вирішення питання про дійсність патентів. Дійсність патенту розглядається або за процедурами *Європейського патентного відомства (European Patent Office)* та *Німецького відомства з питань патентів та товарних знаків (Deutsches Patent- und Markenamt)*, або за позовом про визнання патенту недійсним *Федеральним патентним судом (Bundespatentgericht)*.³⁷ До складу суддівського корпусу Федерального патентного суду входять так звані «технічні судді» (*technische Richter*), які мають технічну і юридичну освіту.

3. Кримінальні справи у сфері захисту прав інтелектуальної власності

Порушення права інтелектуальної власності у випадках, якщо вони вчинені з **умислом**, є кримінальним злочином. Проте на практиці кримінальні санкції застосовуються тільки у випадках очевидного піратства. Якщо правопорушення не зачіпає державні інтереси, то

²⁸ Copyright, Designs and Patents Act — http://www.wipo.int/wipolex/en/text.jsp?file_id=309032

²⁹ Trade Marks Act 1994 — <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1994/26/part/III/crossheading/offences>

³⁰ Registered Designs Act 1949 — <https://bit.ly/2HintuE>

³¹ Patentgesetz — http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=461310

³² Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen — http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=461633

³³ Gesetz über den rechtlichen Schutz von Design — https://www.gesetze-im-internet.de/geschmmg_2004/BJNR039010004.html

³⁴ Sortenschutzgesetz — http://www.wipo.int/wipolex/ru/text.jsp?file_id=461664

³⁵ Urheberrechtsgesetz — <https://www.gesetze-im-internet.de/urhg/index.html>; <https://bit.ly/2Jay9s2>

³⁶ Борнхамм И. Судебный процесс по интеллектуальной собственности в рамках системы гражданского права — <https://bit.ly/2vvyraH>

³⁷ Bundespatentgericht — <https://www.bundespatentgericht.de/cms/>

справа, як правило, розглядається відповідно до процедури **приватного обвинувачення**³⁸ (ст. 374 Кримінального кодексу).³⁹ Крім цього, у ФРН відсутні спеціалізовані кримінальні суди з питань інтелектуальної власності.

4. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Законодавство	Опис правопорушення	Передбачені санкції
Захист авторських і суміжних прав		
ст. 106, 108 Закону «Про авторські права»	Несанкціоноване використання творів, захищених авторськими та суміжними правами	1) позбавлення волі на строк до 3 років або штраф 2) якщо порушення вчинене з комерційною метою , строк позбавлення волі збільшується до 5 років
ст. 107 Закону «Про авторські права»	Використання імені автора без його згоди	1) позбавлення волі на строк до 3 років або штраф 2) якщо порушення вчинене з комерційною метою , строк позбавлення волі збільшується до 5 років
Захист патентних прав		
ст. 142 Закону «Про патенти»	Порушення патентних прав	1) позбавлення волі на строк до 3 років або штраф 2) у деяких випадках строк позбавлення волі може збільшуватися до 5 років
ст. 25 Закону «Про корисні моделі»	Використання корисної моделі без згоди власника ⁴⁰	1) позбавлення волі на строк до 3 років або штраф 2) у деяких випадках строк позбавлення волі збільшується до 5 років (наприклад, при переданні комерційної таємниці іноземним організаціям)
Захист прав на торговельні знаки		
ст. 143 Закону «Про охорону товарних знаків та інших позначень»	Умисне нанесення торговельної марки або фірмового найменування на товари ⁴¹	1) позбавлення волі на строк до 3 років або штраф 2) у деяких випадках строк позбавлення волі збільшується до 5 років (наприклад, якщо протиправні дії вчиняє група осіб)
Захист прав на комерційну таємницю		
ст. 17 Закону «Про недобросовісну конкуренцію»	Розголошення комерційної таємниці ⁴²	1) позбавлення волі на строк до 3 років або штраф 2) у деяких випадках строк позбавлення волі збільшується до 5 років (наприклад, при переданні комерційної таємниці іноземним організаціям) ⁴³

Швейцарська Конфедерація

У Швейцарії прийнято кілька федеральних законів, що стосуються охорони та захисту результатів інтелектуальної діяльності, які можна вважати **комплексними**, оскільки містять цивільно-правові, кримінально-правові та кримінально-процесуальні норми.

1. Законодавство у сфері захисту прав інтелектуальної власності

- Законом «Про статус і завдання Федерального інституту інтелектуальної власності»⁴⁴
- Законом «Про Федеральний патентний суд»⁴⁵
- Законом «Про авторське право і суміжні права»⁴⁶

³⁸ Борнхамм И. Судебный процесс по интеллектуальной собственности в рамках системы гражданского права — <https://bit.ly/2vvyraH>

³⁹ Strafprozeßordnung, § 374 — <https://dejure.org/gesetze/StPO/374.html>

⁴⁰ Gebrauchsmustergesetz, § 25 — <http://www.gesetze-im-internet.de/gebbrmg/25.html>

⁴¹ Gesetz über den Schutz von Marken und sonstigen Kennzeichen, § 143 Strafbare Kennzeichenverletzung — <https://bit.ly/2HQXWWM>

⁴² Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb — http://www.gesetze-im-internet.de/uwg_2004/17.html

⁴³ Der Schutz des Geistigen Eigentums im Strafrecht Vortrag im Rahmen der Lehrveranstaltungen des DFG-Graduiertenkollegs «Geistiges Eigentum und Gemeinfreiheit» — http://gkrw.uni-bayreuth.de/fileadmin/user_upload/Jaeger_Schutz_des_Geistigen_Eigentums_im_Strafrecht_2009.pdf

⁴⁴ Bundesgesetz über Statut und Aufgaben des Eidgenössischen Instituts für Geistiges Eigentum — <https://bit.ly/2qJouBX>

⁴⁵ Bundesgesetz über das Bundespatentgericht — <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/20071763/index.html>

- Законом «Про патенти на винаходи»⁴⁷
- Законом «Про охорону нових сортів рослин»⁴⁸ та ін.

2. Робота Федерального патентного суду

Федеральний патентний суд (*Bundespatentgericht*)⁴⁹ працює з 2012 року та є судом першої інстанції, який розглядає **цивільно-правові спори**, пов'язані з патентами. Федеральний патентний суд володіє виключною компетенцією в питаннях, пов'язаних з порушенням патентних прав і дією патентів. На ранній стадії (під час попереднього слухання) врегульовуються 75% всіх справ. У 2016 році на розгляд до суду надійшло 27 справ.⁵⁰

3. Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності

Відповідальність за кримінальне переслідування несуть **місцеві суди** території, де було вчинене правопорушення. Судове переслідування та оцінка правопорушення є питаннями кантональної влади (ст. 84-85 Закону «Про патенти на винаходи»)

Законодавство	Опис правопорушення	Передбачені санкції
Захист авторських і суміжних прав		
ст. 67, 69 Закону «Про авторське право і суміжні права»	Порушення авторських та суміжних прав	1) позбавлення волі на строк до 1 року або штраф (якщо порушення вчинене без комерційної мети) 2) позбавлення волі на строк до 5 років або штраф (якщо порушення вчинене з комерційними цілями)
Захист патентних прав		
ст. 66 Закону «Про патенти на винаходи»	Використання незаконно запатентованих винаходів, використання патенту без відома власника	1) позбавлення волі на строк до 1 року або штраф (якщо порушення вчинене без комерційної мети) 2) позбавлення волі на строк до 5 років або штраф (якщо порушення вчинене з комерційними цілями)

Висновок

Склад злочинів у сфері інтелектуальної власності та кримінальні санкції за них встановлюються кримінальними кодексами. Спеціальні закони розглянутих країн детально визначають обсяг прав власників щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності і передбачають перелік дій, за вчинення яких настає кримінальна відповідальність.

У **Сполучених Штатах Америки** кримінальна справа порушується *федеральним урядом або штатом* для притягнення до кримінальної відповідальності за порушення кримінального законодавства. У **Федеративній Республіці Німеччина** більшість порушень прав інтелектуальної власності врегульовується згідно з *цивільним правом*. Правопорушення є *кримінальним злочином*, якщо воно вчинене з *умислом*. Проте на практиці, якщо правопорушення не зачіпає державні інтереси, то справа, як правило, розглядається відповідно до процедури *приватного обвинувачення*. У **Французькій Республіці** у сфері охорони результатів інтелектуальної діяльності діє *Кодекс інтелектуальної власності*, що включає цивільно-правові, кримінально-правові та кримінально-процесуальні норми.

Анастасія Паршикова,
аналітик Європейського інформаційно-дослідницького центру
aparshykova@radaprogram.org

⁴⁶ Bundesgesetz über das Urheberrecht und verwandte Schutzrechte — <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19920251/>

⁴⁷ Bundesgesetz über die Erfindungspatente — <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19540108/index.html>

⁴⁸ Bundesgesetz über den Schutz von Pflanzenzüchtungen — <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19750063/index.html>

⁴⁹ Bundespatentgericht — <https://www.bundespatentgericht.ch/>

⁵⁰ Консультативный комитет по защите прав (Двенадцатая сессия), 2017, WIPO